

**POSTUPOVNIK ZA TESTIRANJE
NA DROGE, ALKOHOL I DRUGA
SREDSTVA OVISNOSTI NA
RADNOM MJESTU**

Prim.dr.sc. Nada Turčić

Provedbeni program nacionalnog akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2013

Izraditi protokole postupanja poslodavaca, stručnjaka zaštite na radu djelatnika službe medicine rada, povjerenika radnika za zaštitu na radu u provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti uključujući postupovnik provedbe mjera testiranja na droge i druga sredstva ovisnosti

Smjernice za zakonito testiranje na droge na radnom mjestu (European Workplace Drug testing Society ,Oct 2011.)

- privatnost i sigurnost mjesta prikupljanja uzorka
- identifikaciju osobe koja daje uzorak (dokument s fotografijom)
- datum i vrijeme testiranja
- zaštitu od namještanja i krivotvorenja
- dokaz o informiranom pristanku(mora razumjeti zašto ga se testira i da ima pravo na laboratorijsku provjeru)
- podatke o lijekovima koje uzima (ako uzima koje?, ako ne navodi vrstu samo notirati da uzima)
- mjesto prikupljanja uzoraka-čista higijenski primjerena prostorija
- oprema za uzimanje uzorka – u skladu sa zahtjevima i uputom (uzeti bar dva uzorka radi kasnije nezavisne provjere
- službenik mora biti educiran i ovlašten
- treba se čuvati integritet uzorka

Postupovnik za testiranje na droge

- poslodavac je dužan u pisanom obliku internim aktom propisati provedbu
- dužan je upozoriti radnika pri zasnivanju radnog odnosa o tom internom aktu
- radnik pri potpisivanju ugovora o radu daje i suglasnost da ga se može testirati te da je upoznat s internim aktom
- testiranje provodi ovlaštena, osposobljena osoba poslodavca, specijalista medicine rada i eventualno druga dostupna zdravstvena ustanova s kojom poslodavac ima sklopljen ugovor
- pozitivan kvalitativni test zahtjeva obavezno potvrdnu metodu
- zapisnik
- siguran odlazak kući
- mjera obaveznog liječenja prije disciplinskih mjera

Na temelju čl. 59 st 2 i čl 60 Zakna o zaštiti na radu NN donosi se
sljedeći postupovnik

**POSTUPOVNIK O TESTIRANJU NA DRGE, ALKOHOL I DRUGA SREDSTVA
OVISNOSTI NA RADNOM MJESTU**

ČLANAK 1.

Ovim postupovnikom utvrđuje se način utvrđivanja prisutnosti alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti u tijelu, krvi ili drugim tjelesnim tekućinama(u daljnjem tekstu: testiranje) za vrijeme rada. Poslodavac koji provodi postupak testiranja na radnom mjestu dužan je u pismenom obliku internim aktom propisati provedbu navedenog postupka u kojem će detaljnije propisati uvjete za provođenje testiranja u radnoj organizaciji i način provedbe.

Poslodavac je dužan upoznati radnika s odredbama akta iz stavka 2. Ovog članka i to prilikom zasnivanja radnog odnosa.

Radnik je dužan prilikom potpisivanja ugovora o radu dati pismenu suglasnost da ga poslodavac može podvrgnuti postupku testiranja za vrijeme rada i na način kako je to propisano ovim postupovnikom i internim aktom poslodavca.

Poslodavac ne smije provjeravati je li pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti izuzev alkohola radnik koji mu je predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti te u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju, ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova .

Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti iz stavka 5. Ovog članka daje specijalist medicine rada.

Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju izdaje ustanova kod koje se provodi program (tekst citiran iz prijedloga novog zakona o zaštiti na radu).

ČLANAK 2.

Radnik ne smije biti na radnom mjestu pod utjecajem alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

Radi osiguranja sigurnosti i zdravlja svih zaposlenih kao i očuvanja imovine radnik je dužan pridržavati se zabrane rada pod utjecajem alkohola, droge i drugih zabranjenih supstanci. Postupanje radnika koje je suprotno smatra se postupkom koji ugrožava opću sigurnost i zdravlje radnika, te imovinu poslodavca.

ČLANAK 3.

Pod pojmom alkohola smatra se bilo koja vrsta alkoholnog pića.

Pod pojmom droge misli se na bilo koju tvar prirodnog ili umjetnog porijekla, uključujući psihotropne tvari, uvrštene u popis psihotropnih tvari ili droga, ili druge supstance koje imaju utjecaj na ponašanje i normalne psihofizičke karakteristike čovjeka.

Stanjem pod utjecajem alkohola smatra se stanje pri kojem izmjerena vrijednost alkohola u izdahnutom zraku iznosi više od 0,0 mg/l, odnosno više od 0,0 g/kg težine u krvi.

Stanje pod utjecajem droge je stanje koje se utvrdi odgovarajućim testiranjem, a pokazuje da osoba ima u tijelu nedozvoljenu ili zabranjenu drogu ili drugo sredstvo ovisnosti. **Pozitivan preliminarni test mora se potvrditi potvrdnom metodom.**

Pokazatelji ponašanja u smislu ovog postupovnika su znaci koji ukazuju da je osoba pod utjecajem alkohola, droge ili drugih sredstva ovisnosti, u smislu promijenjenog ponašanja, djelovanja ili ponašanja koje odstupa od uobičajenog.

ČLANAK 4.

Potrebu testiranja određuje odgovorna, odnosno ovlaštena osoba poslodavca sa svrhom zaštite zdravlja i sigurnosti svih radnika.

Testiranje ne treba radniku unaprijed najaviti

Testira se i u slučaju ozljede na radu, sumnje da je radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti, neprimjerenog ponašanja koje može biti uzrokovano uzimanjem sredstava ovisnosti kao i u svim drugim okolnostima kada je to potrebno i primjereno.

ČLANAK 5.

Prisutnost alkohola u organizmu utvrđuje se instrumentom za otkrivanje prisutnosti alkohola u izdahnutom zraku.

Prisutnost droge u organizmu utvrđuje se preliminarnom metodom, a u slučaju pozitivnog testa potrebno je provesti potvrdnu metodu u ovlaštenoj ustanovi.

ČLANAK 6.

Testiranje vrši: stručno osposobljena osoba poslodavca ,ovlašteni specijalist medicine rada i zdravstvena ustanova s kojom poslodavac ima sklopljen ugovor za preliminarno testiranje.

ČLANAK 7.

Prije početka testiranja radnik mora biti upoznat s postupkom testiranja.

Testiranju mora nazočiti odgovorna osoba- ovlaštenik poslodavca, te eventualno predstavnik radnika ako to ispitanik želi.

ČLANAK 8.

O provedenom testiranju sastavlja se zapisnik koji sastavlja ovlaštena osoba poslodavca koja vrši testiranje u najmanje (2) primjeraka od kojih (1) zadržava poslodavac a (1) dobiva radnik. Zapisnik potpisuje ovlaštena osoba poslodavca , radnik i eventualno svjedok.

ČLANAK 9.

Ako radnik odbije testiranje smatra se da je pod utjecajem alkohola, droge ili drugih zabranjenih tvari.

Obavezno je napisati zapisnik o činjenici da je radnik odbio testiranje.

ČLANAK 10.

Da bi izbjegao daljnje postupke, radnik koji je odbio testiranje, može na svoj trošak izvršiti analizu tjelesnih tekućina na prisutnost alkohola, droge ili drugih zabranjenih tvari u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi.

ČLANAK 11.

Poslodavac mora udaljiti s radnog mjesta radnika kod kojeg je utvrđeno prisustvo alkohola, droge ili drugih zabranjenih tvari u skladu s ovim postupovnikom.

Poslodavac mora udaljiti s radnog mjesta i radnika koji se odbije podvrći testiranju ili odbije potpisati zapisnik o provedenom testiranju, a naročito ako mu ponašanje odstupa od uobičajenog.

U koliko radnik odbije napustiti radno mjesto poslodavac može koristiti usluge nadležne redarstvene službe.

Vrijeme koje radnik provede izvan rada radi utvrđivanja kršenja zabrane iz ovog pravilnika ne plaća se kao vrijeme provedeno na radu.

ČLANAK 12.

Poslodavac treba radniku, kojeg udaljuje s radnog mjesta, ponuditi siguran prijevoz do mjesta stanovanja (na trošak radnika) ili pozvati člana obitelji, a ako radnik to odbije poslodavac ne snosi krivnju za postupanje radnika nakon što napusti mjesto rada. Konkretno postupanje je sastavni dio zapisnika.

ČLANAK 13. (?) – **treba se dogovoriti**

Poslodavac utvrđuje sankcije za radnika koji je prekršio zabranu rada pod utjecajem alkohola, droge, odnosno drugih zabranjenih tvari ovisno o okolnostima slučaja.

Sankcija može biti: usmeno upozorenje i savjet radniku, zabrana nastavka rada- privremeno udaljavanje s radnog mjesta, udaljavanje s radnog mjesta uz mjeru obaveznog liječenja, disciplinski postupak, pisano upozorenje o neispunjavanju obaveza iz radnog odnosa i upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu pri ponovnom kršenju zabrane.

ČLANAK 14.

Rad pod utjecajem alkohola, droge ili drugih nedozvoljenih tvari smatra se težim kršenjem radne dužnosti.

Radnik koji radeći pod utjecajem alkohola droge ili nedozvoljenih tvari prouzroči štetu poslodavcu ili trećoj osobi mora tu štetu nadoknaditi.

ZAPISNIK O UTVRĐIVANJU PRISUTNOSTI ALKOHOLA, DROGA I DRUGIH ZABRANJENIH TVARI

Ustanova:	
Adresa:	
Redni broj:	
Datum:	

Temeljem čl. ____ Zakona o zaštiti na radu NN ____, a zbog sumnje da na rad pod utjecajem, izvršeno je testiranje na prisutnost:

- Alkohola
- Droga i drugih zabranjenih tvari

Kod radnika(ime i prezime):	
Rođenog:	
Radno mjesto:	
Testiranje odobrio:	

Radnik / ca je UPOZNAT/A s načinom testiranja

DA NE

Radnik/ca je PRISTAO/LA izvršiti testiranje

DA NE

Radnik/ca je ODBIO/LA izvršiti testiranje

DA NE

Radnik/ca je SVOJEVOLJNO priznao/la da je pod
utjecajem alkohola ili droga ili drugih zabranjenih tvari
(testiranje nije potrebno)

DA NE

Testiranje provodi:	
Vrsta naprave:	
Serijski broj:	
Rezultat testa:	

Radnik/ca je suglasan-a s tijekom testiranja

DA NE

Radnik/ca je suglasan-a s rezultatom testa

DA NE

Ako je odgovor ne, potrebno je navesti razloge u pisanoj formi:

Odgovorna osoba poslodavca:	
Potpis:	
Radnik/ca:	
Potpis:	
Testiranje vršio:	
Potpis:	

Po završetku testiranja a ovisno o rezultatu testa poduzeto je:

Radnik/ca nastavlja raditi jer je test negativan

DA NE

Radnik/ca se privremeno udaljuje s radnog mjesta

DA NE

POTVRDNA METODA

Hvala na pažnji

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu
Radoslava Cimermana 64a, Zagreb

www.hzzsr.hr

e-mail: hzzsr@hzzsr.hr